

Konsesjonssøknad

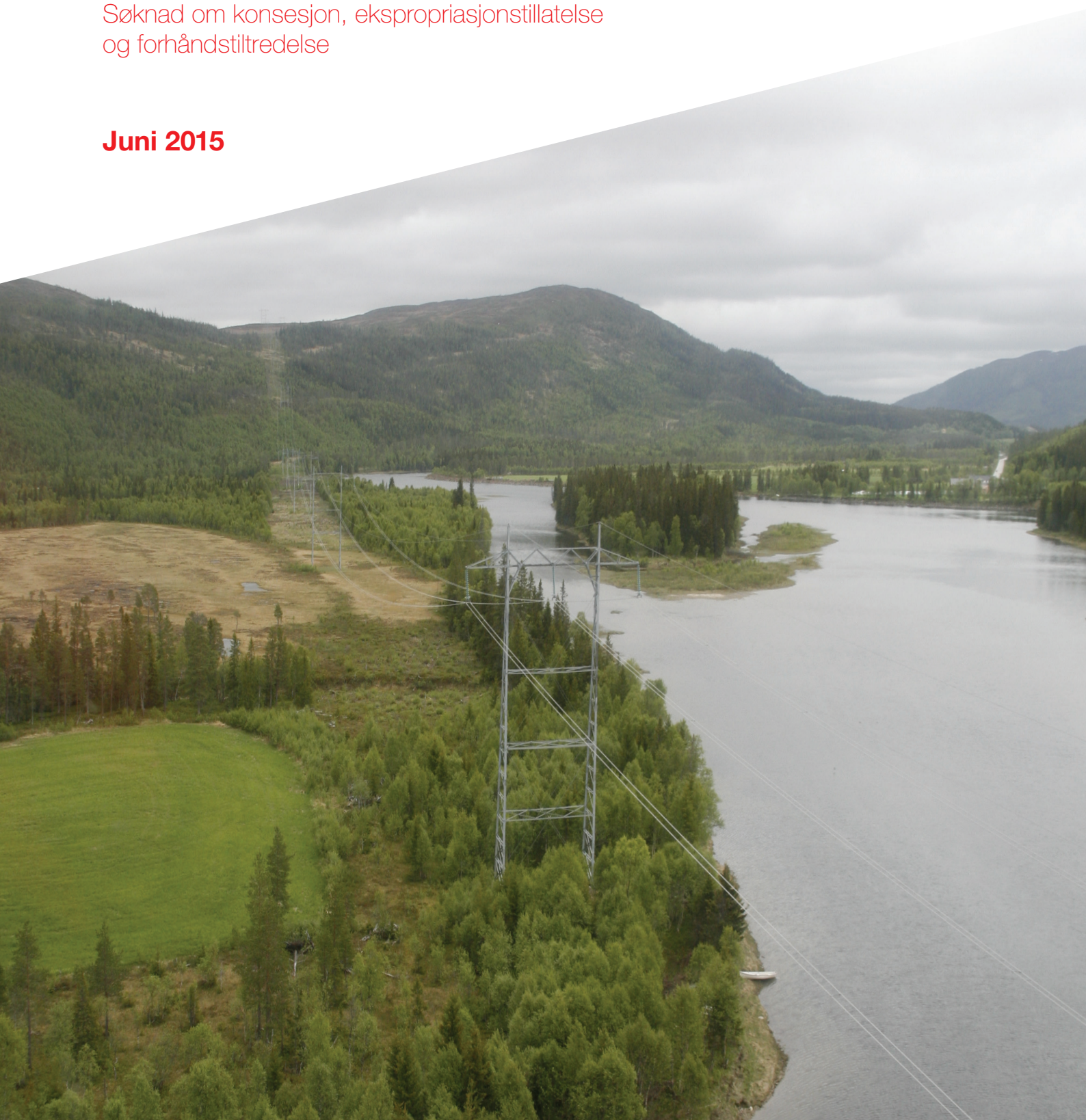
Statnett

Nedre Røssåga-Namsos
og Namsskogan-Kolsvik

Justering av trasé på Namsskogan

Søknad om konsesjon, ekspropriasjonstillatelse
og forhåndstiltredelse

Juni 2015

Forsidebilde er mast nr. 104 på 300 kV Namsskogan – Tunnsjødal sett mot sør. Omsøkt alternativ A er foreslått øst for (til venstre) denne ledningen.

Forord

Statnett søkte om konsesjon for ombygging av eksisterende ledning fra 300 til 420 kV mellom Nedre Røssåga kraftverk i Hemnes kommune og Namsos transformatorstasjon i Overhalla kommune i januar 2014. I mai 2014 sendte Statnett en tilleggsøknad for et nytt prioritert traséalternativ på Namsskogan.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) tildelte den 23.9.2014 Statnett konsesjon for omsøkte tiltak, inkludert det ca. 14.5 km lange prioriterte traséalternativet på Namsskogan. Ledningen var planlagt parallelt med Nordlandsbanen over en strekning på ca. 5 km. Statnett hadde både før søknad og i høringsperioden kontakt med Jernbaneverket for å finne en løsning som ikke gav utilbørlige konsekvenser for drift av jernbanen. Statnett la derfor opp til noe fleksibilitet i fastsettelse av endelig trasé.

Statnett søker vanligvis om konsesjon før ledningen er ferdig prosjektert. Gjennom detaljplanlegging er det blant annet gjennomført beregninger av hvordan Jernbaneverkets anlegg påvirkes. Det viser seg at en 420 kV ledning som går parallelt med jernbanen over en så lang strekning kan medføre farlige overspenninger både på signalanlegg og skinnegang ved avstander under 500 m.

Statnett fremmer med dette søknad om justering av konsesjonsgitt trasé, parallelt med eksisterende ledninger, over en strekning på ca. 5,7 km mellom Storlonet og Steinåmoen på Namsskogan. Ny trasé forlenges ca. 500 m med denne justeringen. Sekundært søkes et alternativ omtrent 500 m øst for jernbanen som forkorter traséen med ca. 200 m.

Statnett ønsker ikke å gå tilbake til trasé over Steinfjellet, som ble omsøkt januar 2014, grunnet de store verdiene Steinfjellet har for friluftsliv og reindrift. Med omsøkte justeringer vil fjellområdet frigjøres for tyngre tekniske inngrep. Begge de omsøkte traséene anses av Statnett som akseptable med hensyn til HMS og ytre miljø både ved bygging og drift.

Søknaden oversendes NVE som behandler den i henhold til gjeldende lovverk, og sender den på høring. Høringsuttalelser sendes til:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO
e-post: nve@nve.no

Saksbehandler i NVE: Solveig Willgohs
sowi@nve.no, 22959245

Spørsmål om søknaden kan rettes til:

Funksjon/stilling	Navn	Telefon	Mobil	Epost
Delprosjektleder	Tor Morten Sneve	23903015	40065033	tor.sneve@statnett.no
Grunneierkontakt	Alf Roar Eidesmo	23904331	97562230	alf.eidesmo@statnett.no
Areal- og miljøplanlegger	Ellen Torsæter Hoff	23904670	41176185	ellen.hoff@statnett.no

Informasjon om prosjektet finnes her: <http://www.statnett.no/Nettutvikling/Region-Midt/>

Oslo, juni 2015

Elisabeth Vike Vardheim
Konserndirektør
Divisjon Bygg og anlegg

Sammendrag

Statnett søkte om konsesjon for spenningsoppgradering av eksisterende 300 kV kraftledning mellom Nedre Røssåga kraftverk i Nordland og Namsos transformatorstasjon i Nord-Trøndelag i januar 2014 [1]. Oppgraderingen er en del av et større prosjekt for ombygging av nettet i Midt-Norge til 420 kV. Målet er å sikre stabil strømforsyning samt tilrettelegge for utbygging av ny fornybar kraftproduksjon og fleksibilitet for fremtidig utvikling.

Omsøkte spenningsoppgradering inkluderte også bygging av ny 420 kV ledning til erstatning for en eldre 300 kV ledning over en strekning på 13 km mellom Sandådalen og Nerfjellet i Namsskogan kommune. Etter innspill fra Namsskogan kommune, Statskog og Fjellstyret, samt etter dialog med reindriftsnæringen, fremmet Statnett i mai 2014 en tilleggssøknad [2] for et prioritert alternativt forslag til trasé som delvis fulgte jernbanen fra Storlonet til Steinåmoen.

Statnett var i kontakt med Jernbaneverket før tilleggssøknaden ble sendt. Det ble da ikke konkludert med hvor stor sikkerhetsavstand det må være mellom ledning og jernbane. I tilleggssøknaden orienterte Statnett om at endelig trasé vil bli bestemt etter at påvirkningen av jernbanen var beregnet. Jernbaneverket sendte en høringsuttalelse som blant annet ba om at det gjennomføres en risiko-vurdering av forhold knyttet til fellesføring med jernbanen.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) tildelte den 23.9.2014 Statnett konsesjon for omsøkte tiltak [3], inkludert det ca. 14.5 km lange prioriterte traséalternativet på Namsskogan, delvis parallelt med jernbanen.

Statnett har startet detaljplanlegging av ny ledning, og gjennomført beregninger av hvordan Jernbaneverkets anlegg påvirkes. Det viser seg at med dagens tekniske løsninger så kan en 420 kV ledning som går parallelt over så stor avstand medføre farlige overspenninger både på signalanlegg og skinnegang om avstanden er mindre enn ca. 500 meter. Dette medfører at konsesjonsgitt alternativ ikke kan gjennomføres pga. de sikkerhetsmessige konsekvensene dette har for jernbanen.

For å unngå parallellføring med jernbanen fremmer Statnett med dette, som prioritert alternativ, søknad om justering av konsesjonsgitt trasé over en strekning på ca. 5,7 km mellom Storlonet og Steinåmoen på Namsskogan. Ny trasé vil i sin helhet gå parallelt med Statnetts ledninger inn mot Namsskogan koblingsstasjon. Traséen forlenges ca. 500 meter med denne justeringen. Sekundært fremmer Statnett søknad om en ny trasé ca. 500 meter øst for jernbanen.

Statnett har fattet endelig investeringsbeslutning i mars 2015 og ønsker å starte anleggsarbeid sommeren 2015.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	6
1.1	Bakgrunn.....	6
1.2	Presentasjon av tiltakshaver.....	6
2	Søknader og formelle forhold.....	8
2.1	Søknad om konsesjon.....	8
2.2	Søknad om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse.....	8
2.3	Anleggets beliggenhet.....	8
2.4	Eier- og driftsforhold.....	8
2.5	Andre nødvendige tillatelser.....	8
2.5.1	Kulturminner.....	8
2.5.2	Naturmangfoldloven.....	9
2.5.3	Plan- og bygningsloven.....	9
2.5.4	Tillatelse til adkomst i og langs traséen.....	9
2.5.5	Luftfartsloven.....	9
2.5.6	Vern av telenettet.....	9
3	Planprosessen.....	9
3.1	Planleggingsfasen.....	9
3.2	Alternative traséer, plasseringer.....	9
3.3	Videre saksbehandling og fremdriftsplan.....	10
4	Beskrivelse av planlagte tiltak.....	10
4.1	Planlagt ny kraftlinje mellom Nerfjellet og Sandådalen.....	10
4.1	Anleggsvirksomhet, transport og riggområder.....	11
4.2	Sikkerhet og beredskap.....	11
4.3	Teknisk/økonomisk vurdering.....	11
5	Virkninger for miljø, naturressurser og samfunn.....	11
5.1	Arealbehov.....	11
5.2	Bebyggelse og bomiljø.....	11
5.3	Friluftsliv og rekreasjon.....	12
5.4	Landskap og kulturminner.....	12
5.5	Naturmangfold, plante- og dyreliv.....	12
5.5.1	Rødlistearter og ansvarsarter.....	12
5.5.2	Særlig verdifulle naturområder.....	13
5.5.3	Hjortevilt, skogsfugl og annet vilt.....	13
5.6	Verneområder.....	13
5.7	Reindrift.....	13
5.8	Andre naturressurser.....	13
5.9	Avbøtende tiltak.....	13
5.10	Miljø, transport og anleggsplan.....	13
6	Offentlige og private tiltak.....	14
7	Innvirkning på private interesser.....	14
7.1	Erstatningsprinsipper.....	14
7.2	Om rettigheter til dekning av juridisk og teknisk bistand.....	14
7.3	Tillatelser til adkomst i og langs ledningstraséen.....	14
8	Referanser.....	15

Vedlegg: Berørte grunneiere og rettighetshavere.

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Statnett har fått konsesjon for, og i løpet av 2011 oppgradert de fleste mastene mellom Nedre Røssåga kraftverk i Hemnes kommune og Tunnsjødal kraftverk i Namsskogan slik at ledningene kan drives med 420 kV spenning. Det ble i januar 2014 søkt om konsesjon til oppgradering av resterende master på strekningen til Namsos transformatorstasjon i Overhalla kommune, og en avgrening fra Namsskogan koblingsstasjon til Kolsvik kraftverk i Bindal kommune.

Søknaden omfattet også tiltak i tilhørende transformatorstasjoner. For å etablere 420 kV spenning mellom Nedre Røssåga og Namsos uten at koblingsanleggene i Kolsvik og Namsskogan må bygges om, søkte Statnett om konsesjon for bygging av ny 13 km 420 kV kraftledning på strekningen mellom Sandådalen og Nerfjellet i Namsskogan kommune. Den nye ledningen ble omsøkt parallelt med eksisterende 300 kV-ledning Tunnsjødal – Marka.

Etter innspill fra Namsskogan kommune, Statskog og Fjellstyret, samt etter dialog med reindriftsnæringen, fremmet Statnett i mai 2014 en tilleggssøknad for et prioritert alternativt forslag til trasé som delvis fulgte jernbanen fra Storlonet til Steinåmoen. Statnett var i kontakt med Jernbaneverket før tilleggssøknaden ble sendt. Det ble da ikke konkludert med hvor stor sikkerhetsavstand det må være mellom ledning og jernbane. I tilleggssøknaden orienterte Statnett om at endelig trasé vil bli bestemt etter at påvirkningen av jernbanen var beregnet. Jernbaneverket sendte en høringsuttalelse som blant annet ba om at det ble gjennomført en risikovurdering av forhold knyttet til fellesføring med jernbanen.

Statnett har i forbindelse med detaljplanlegging av ledningen blant annet gjennomført beregninger av hvordan Jernbaneverkets anlegg påvirkes. Det viser seg at med dagens tekniske løsninger så kan en 420 kV ledning som går parallelt over så stor avstand medføre farlige overspenninger både på signalanlegg og skinnegang ved avstand under 500 meter. Selv med tiltak i Jernbaneverkets anlegg vil det ifølge beregningene ikke være mulig å bygge nærmere jernbanen enn ca. 375 meter [15]. De største problemene oppstår ved feil på Statnetts ledning. Store feilstrømmer vil da kortvarig mates ned i bakken og heve spenningen på jernbaneanlegget slik at det oppstår berøringsfare. Beregningene er basert på verst tenkelige feiltillfeller og med konservative antagelser på blant annet elektrisk motstand i jordsmonnet. Selv med mindre konservative antagelser vil ledningen måtte trekkes så langt fra jernbanen at nytten av parallellføring mellom ledning og jernbane blir borte.

For å unngå parallellføring med jernbanen fremmer Statnett, som prioritert alternativ A, søknad om ny trasé mellom Storlonet og Steinåmoen på Namsskogan, se kart i figur 1. Ny trasé vil da i sin helhet gå parallelt med Statnetts ledninger inn mot Namsskogan koblingsstasjon. Traséen forlenges ca. 500 meter med denne justeringen og krysser jernbanen på to steder. Tiltaket vil berøre 11 grunneiere og to reinbeitedistrikt, alle tidligere berørt av Statnetts anlegg. Sekundært fremmer Statnett et alternativ B i ny trasé ca. 500 meter øst for jernbanen. Alternativ B berører én grunneier og ett reinbeitedistrikt.

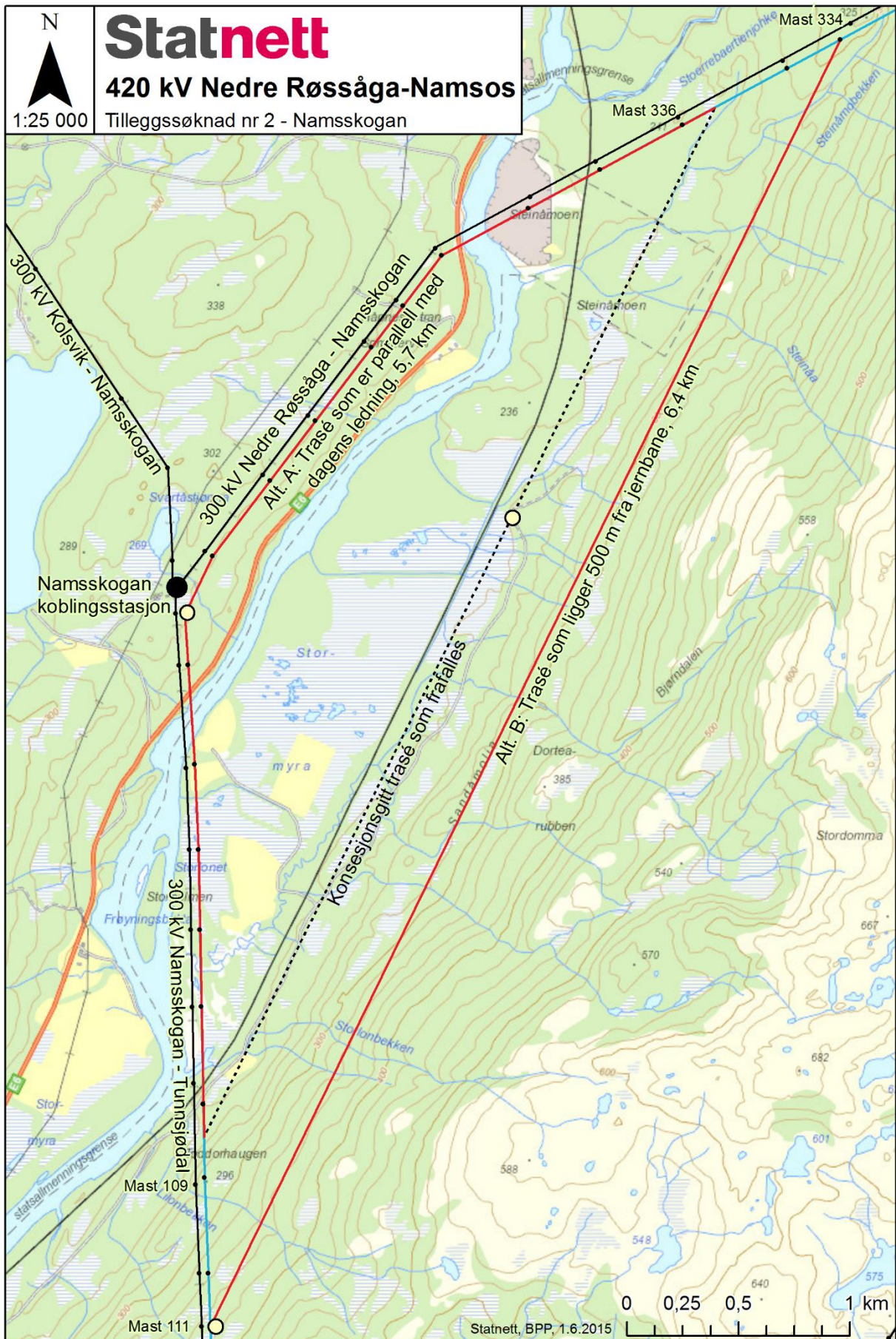
Statnett har fått laget en rapport som dokumenterer hvordan kryssing påvirker Jernbaneverkets anlegg [14]. I brev fra Statnett til Jernbaneverket [16] angis forslag til tiltak som tilsammen vil holde berøringspenninger på akseptabelt nivå.

1.2 Presentasjon av tiltakshaver

Strøm kan ikke lagres, og må brukes i det øyeblikket den produseres. Derfor må det til enhver tid være balanse mellom forbruk av og tilgang til elektrisitet. I Norge er det Statnett som er systemansvarlig nettselskap, og som har ansvaret for å koordinere produksjon og forbruk i kraftsystemet. Statnett eier og driver dessuten store deler av det sentrale norske kraftnettet og den norske delen av ledninger og sjøkabler til utlandet. Statnetts hovedoppgave som systemansvarlig nettselskap er å legge til rette for en sikker strømforsyning og et velfungerende kraftmarked ved å:

- sikre kraftforsyningen gjennom å drive og utvikle sentralnettet med en tilfredsstillende kapasitet og kvalitet,
- skape verdier for våre kunder og samfunnet,
- legge til rette for realisering av Norges klimamål.

Statnett eies av staten og er organisert etter Lov om statsforetak. Olje- og energidepartementet representerer staten som eier.

Figur 1: Traséer for de to omsøkte traséalternativene på Namsskogan. Gul prikk angir baseplass.

2 Søknader og formelle forhold

2.1 Søknad om konsesjon

Som prioritert alternativ A søker Statnett i henhold til energiloven [4] § 3-1 om konsesjon for å bygge 5,7 km ny 420 kV Feal 3 x 380 (tre liner per fase) i stedet for en trasé som Statnett fikk tillatelser for den 23.9.2014. Omsøkt løsning går parallelt med Statnetts eksisterende ledninger inn mot Namskogan koblingsstasjon. Sekundært søker Statnett et alternativ B i 6,4 km lang ny trasé ca. 500 meter øst jernbanen. Det søkes også om konsesjon til videre drift og vedlikehold av nevnte anlegg. Anleggene er vist som henholdsvis Alt. A og Alt. B i figur 1.

I kart i figur 1 er det med gul prikk angitt tre anleggsplasser med areal inntil ca. 4 dekar som ikke tidligere er omsøkt. Det er ikke behov for tilgang til ytterligere veier utover det som ble angitt i søknad av januar 2014 og mai 2014. Veiene og anleggsplasser ønskes også brukt til bygging, drift og senere fornying av de anlegg som omsøkes nå.

I tillegg til etablering og bruk av permanente anlegg for transport (veier og baseplasser) vil det være behov for noe kjøring i terrenget – i og utenfor klausuleringsbeltet for ledningen. Det kan stedvis bli nødvendig med noe graving og tilrettelegging for å muliggjøre terrengtransporten.

Det vil bli utført nødvendig skogrydding i ledningstraséen. Det kan også bli behov for rydding av landingsplasser for helikopter (inntil ca. 0,5 dekar) i nærheten av mastepunktene, men utenfor den klausulerte ledningstraséen.

Eventuelle endringer og tillegg vil bli tatt inn i prosjektets miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan), som vil bli utarbeidet før anleggsstart. I MTA-planen vil det også bli differensiert mellom permanente og midlertidige tiltak og definert en mer nøyaktig geografisk avgrensning.

2.2 Søknad om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse

Statnett ønsker å oppnå frivillige avtaler med berørte grunneierne. Om slike avtaler ikke oppnås, søkes det i medhold av oreigningsloven [5] § 2 punkt 19, om tillatelse til ekspropriasjon av grunn og rettigheter for å bygge, drive og fornye de elektriske anleggene, samt rettigheter for nødvendig ferdsel og transport. Samtidig ber Statnett om at det blir fattet vedtak om forhåndstiltredelse etter oreigningslovens § 25, slik at arbeidet med anlegget kan påbegynnes før skjønn er avholdt.

Nødvendige rettigheter til ferdsel og transport omfatter terrengkjøring og landing med helikopter til bygging og drift av anleggene på alle eiendommer som er angitt i vedlegg, herunder også nødvendig rydding av skog som hindrer slik kjøring eller landing.

Ryddebeltet og byggeforbudssonen vil i hovedsak bli ca. 40 meter bredt for den nye ledningen, til sammen ca. 80 meter for de to parallelle ledningene. I skrått terreng kan ryddebeltet bli noe bredere.

2.3 Anleggets beliggenhet

Omsøkte endringer berører kun anlegg i Namsskogan kommune. I kommuneplanen er områdene angitt som landbruk, natur og friluftsområder.

2.4 Eier- og driftsforhold

Statnett eier og driver eksisterende ledninger. Statnett skal også eie og drive omsøkte nye ledning.

2.5 Andre nødvendige tillatelser

2.5.1 Kulturminner

Behov for registreringer av ledningstraseer, mastepunkter, transportveier og rigg-/vinsjeplasser vil bli avklart med kulturminnemyndighetene, slik at undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens [6] § 8 og 9 oppfylles før anleggsstart.

Eventuelle funn av kulturminner kan for eksempel gjøre det nødvendig å justere masteplasser eller traséer for terrengkjøring, eller det kan bli behov for å skaffe dispensasjon fra kulturminnelovens bestemmelser.

2.5.2 Naturmangfoldloven

Omsøkte tiltak vil ikke berøre områder som er vernet eller foreslått vernet etter naturmangfoldloven [8]. For øvrig henvises til konsesjonssøknad av januar 2014.

2.5.3 Plan- og bygningsloven

Plan- og bygningsloven [9] § 14 stiller krav om konsekvensutredning for store kraftledningsprosjekt. Ledninger med spenning 132 kV og høyere som er mer enn 15 km, skal meldes og konsekvensutredes, jfr. pkt. 14 i vedlegg 1 til forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover [11]. Omsøkte prioriterte alternativ er 5.7 km, og sekundært alternativ er 6.4 km. Det stilles derfor ikke krav om konsekvensutredning.

2.5.4 Tillatelse til adkomst i og langs traséen

I planleggingsfasen gir oreigningsloven § 4 rett til atkomst for "mæling, utstikking og anna etterrøking til bruk for eit påtenkt oreigningsinngrep". Statnett vil i tråd med loven varsle grunneiere og rettighets-havere før slike aktiviteter igangsettes. I bygge- og driftsfasen vil, i den grad eksisterende rettigheter ikke er dekkende, tillatelse til bruk av private veier bli søkt oppnådd gjennom forhandlinger og minnelige avtaler med eierne.

Statnetts søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse omfatter også transportrettigheter, i tilfelle minnelige avtaler ikke oppnås. Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag [7] § 4 første ledd bokstav e, gir Statnett tillatelse til motorferdsel i utmark i forbindelse med bygging og drift av ledningsanlegg.

2.5.5 Luftfartsloven

Kraftledninger kan utgjøre luftfartshindre og medføre fare for kollisjoner med fly og helikopter. Det stilles derfor krav til merking der liner henger høyt over bakken. Eventuelle behov for merking vil bli avklart med Luftfartstilsynet, og nødvendig merking vil bli foretatt i samsvar med de krav som stilles i Forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder [12]. Alternativ A medfører to kryssinger av E6 og Namsen. Luftfartstilsynet ba i høringsuttalelse til søknad av januar 2014 om at Statnett bør pålegges å vurdere merking selv om høyden blir lavere enn den generelle merkehøyden på 60 meter ved kryssing av vei. Som Statnett skrev i kommentar til høringsuttalelsene så vil fornying av merking ved kryssing av E6 bli vurdert¹.

Statnett vil sende separat søknad til Luftfartstilsynet om tillatelse til helikopteraktivitet ved baseplasser.

2.5.6 Vern av telenettet

Det vil bli gjennomført tiltak for å holde støy og induerte spenninger innenfor akseptable nivå. Hvilke tiltak som er nødvendige, vil bli vurdert nærmere og gjennomført før ledningen settes i drift med 420 kV spenning. Traséen vil krysse jernbanen på to steder, se kapittel 1.1 Ved kryssingene vil Statnett besørge blant annet jording av jernbanelegemet slik at farlige overspenninger unngås. Statnett vil foreta årlig måling og nødvendig vedlikehold av jordingsanlegget.

3 Planprosessen

3.1 Planleggingsfasen

Den første tilleggssøknaden kom etter ønske fra berørte instanser, Namsskogan kommune, Fjellstyret i Namsskogan, Statskog og Voe`ngel Njarke Reinbeitedistrikt. Her søkte Statnetts om at ledning over fjellområdet mellom Nerfjellet og Steinådalen blir revet etter at ny ledning var bygget langs jernbanen. Statnett har siden sommeren 2014 hatt samarbeid med Jernbaneverket for å analysere hvordan planlagt ledning vil påvirke jernbaneanlegget. Denne omsøkte justeringen kommer som resultat av dette samarbeidet. Namsskogan kommune er orientert om endringen.

3.2 Alternative traséer, plasseringer

Statnett søker om to alternative traséer. Alternativ A, som er Statnetts prioriterte alternativ, er 5,7 km langt og går parallelt med Statnetts ledning Namsskogan - Tunnsjødal sørfra mot Namsskogan

---

¹ I tilleggssøknad av mai 2014 skrev Statnett at kryssingene av E6 ved Namsskogan ikke er merket. Det medfører ikke riktighet. Nordlige kryssing er merket i dag.

koblingsstasjon og nordover ut fra koblingsstasjonen parallelt med Nedre Røssåga – Namsskogan. Statnett fremmer også et alternativ B ca. 500 meter øst for jernbanen. Traséene fremgår av figur 1.

3.3 Videre saksbehandling og fremdriftsplan

NVE vil sende søknaden på offentlig høring. Alle berørte grunneiere vil da motta søknaden, se kapittel 7.1. Etter høringsperioden vil NVE vurdere om det er nødvendig å be om tilleggsopplysninger før det fattes vedtak. NVE vil vurdere om det eventuelt skal knyttes vilkår til gjennomføring av prosjektet. Alle berørte parter har anledning til å påklage NVEs vedtak til Olje- og energidepartementet (OED). En avgjørelse i OED er endelig og kan ikke påklages.

4 Beskrivelse av planlagte tiltak

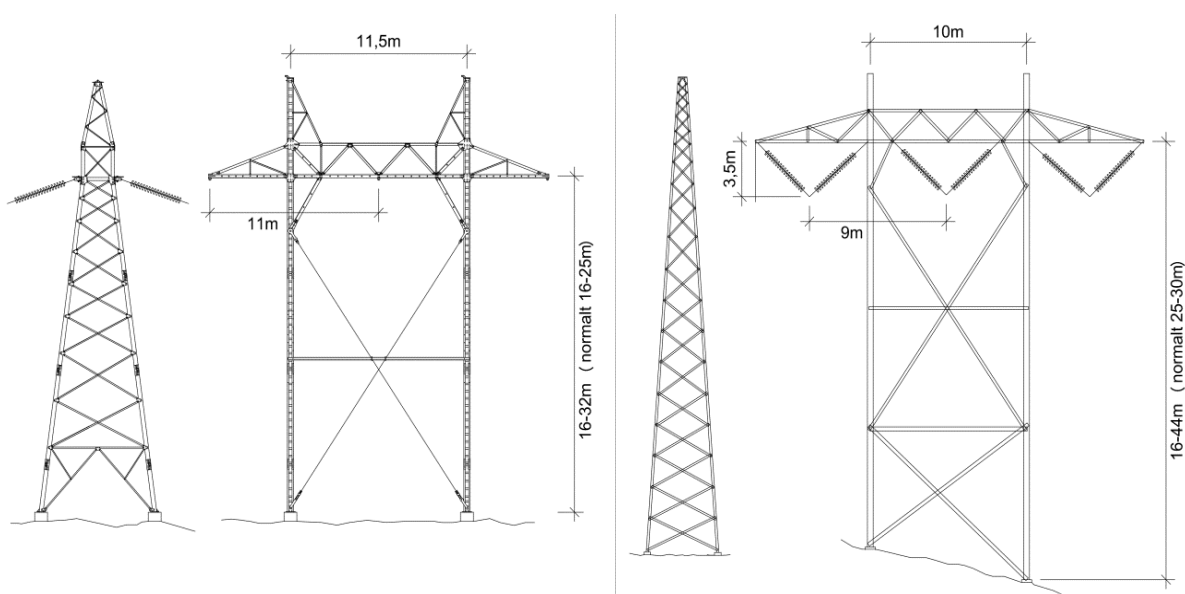
4.1 Planlagt ny kraftlinje mellom Nerfjellet og Sandådalen

Det vises til konsesjonssøknad av januar 2014 for fullstendig begrunnelse, beskrivelse av planer og tiltak for spenningsoppgradering Nedre Røssåga - Namsos. Statnett søkte da en løsning som gir en sammenhengende 420 kV forbindelse fra Namsos til Nedre Røssåga uten at koblingsanleggene i Kolsvik og Namsskogan må bygges om. Dette gjøres ved å forskuttere ombygging av deler av 300 kV-ledningen Tunnsjødal – Marka på strekningen forbi Namsskogan koblingsstasjon, med omkoblinger ved Nerfjellet og Sandådalen, slik at Namsskogan koblingsstasjon blir koblet til 300 kV mellom Tunnsjødal via Trofors til Marka.

Alternativ A starter i sør ved mast 109 på 300 kV Namsskogan – Tunnsjødal. Traséen her er delvis skogkledd frem til kryssing av jernbanen. Videre går traséen i et myrlendt og delvis oppdyrket område frem til den krysser Namsen, så gjennom et skogkledd område over en strekning på under 500 m og passerer øst for og utenfor gjerdet på Namsskogan koblingsstasjon. Videre nordover går traséen ca. 2 km delvis i myr og skog mellom eksisterende 300 kV ledning og E6. Etter kryssing av E6 og Namsen og en noen hundre meter bred skogteig krysser den nye ledningen jernbanen, og møter konsesjonsgitt trasé ved mast 337 på 300 kV Nedre Røssåga – Namsskogan krysser jernbanen.

Alternativ B starter i sør omtrent ved mast 111 på 300 kV Namsskogan – Tunnsjødal. Den går i nord-nordøstlig retning i ulendt og skogkledd terreng i rett linje omtrent til mast 334 på 300 kV Namsskogan – Nedre Røssåga.

Ledningen vil bli bygget med samme mastetype som konsesjonsgitt ledning for øvrig, se figur 2.

Figur 2: Statnetts standard portalmast. Forankringsmast til venstre og V-kjede bæremast til høyre.

4.1 Anleggsvirksomhet, transport og riggområder

Det vil bli utarbeidet miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) som skal godkjennes av NVE før anleggsstart, jfr. betingelser angitt i konsesjon av 23.9.2014. Traséalternativ A medfører ikke behov for bruk av veier utover det som er omfattet av nevnte konsesjon. Det vil bli behov for tre baseplasser på inntil 4 dekar i omsøkt trasé ved Namsskogan koblingsstasjon, i sørenden av alternativ B og ved enden på skogsbilvegen langs jernbanen. Plassene er merket med gul sirkel i figur 1. Plassene vil bli brukt til linetrekking, lager og premontering. Det vil også bli behov for helikopteraktivitet på disse plassene.

4.2 Sikkerhet og beredskap

Det legges opp til en avstand som normalt er 20 m eller mer mellom ytterfaser på ny og gammel ledning. HMS-risiko ved alternativ A er noe annerledes enn alternativ B i og med at A går i relativt enklere terreng med god adkomst og uten vesentlig utfordringer i forhold til opphold på mastepunkt og byggeplass. Ferdsløp og adkomst er også vesentlig enklere i alternativ A. Alternativ B har mer utfordringer knyttet til topografi, siden det er mer ulendt. Adkomst på bakken inn til masteplassene vil bli mer utfordrende i alternativ B enn A. En stor del av transporten i alternativ B vil bli med helikopter.

4.3 Teknisk/økonomisk vurdering

Det henvises til konsesjonssøknad av januar 2014 og tilleggssøknad av mai 2014. Alternativ A medfører nybygging over en strekning som er ca. 700 m lenger enn alternativ B og er 500 meter lenger enn konsesjonsgitt trasé langs jernbane. Adkomst til traséen i alternativ A planlegges langs samme transportruter som konsesjonsgitt alternativ. Kostnader for alternativ A vurderes å være så lik tidligere omsøkt alternativ at estimert kostnadsspenning for totalprosjektet ikke endres.

Ledningen vil bli bygget med samme spesifikasjoner som det som ble konsesjonsgitt; linetype Feal 3 x 380 (tripleks grackle), toppline Feal 69 (sveid) eller tilsvarende med fiber for kommunikasjon (OPGW). Det blir behov for ryddebelte med ca. 40 m bredde. Totalt ryddebelte for alternativ A blir dermed ca. 80 meter. Kostnaden for alternativ B vil bli noe lavere enn alternativ A. Dette skyldes at traséen er noe kortere, samt at tiltak for kryssing av E6 og jernbanen unngås. Terrenget medfører mer bruk av helikopter i alternativ B. Kostnadene antas å ligge ca. 4 – 6 mill. kr. lavere for alternativ B enn for A.

5 Virkninger for miljø, naturressurser og samfunn

I dette kapittelet gjennomgås mulige konsekvenser de omsøkte tiltakene kan ha for miljø, naturressurser og samfunn. Det vurderes også hvordan negative virkninger kan reduseres. Informasjonen i dette kapittelet er hentet fra kjente kilder, supplert med Statnetts egne beregninger og vurderinger.

5.1 Arealbehov

For begge alternativ blir bredden på ryddebeltet og byggeforbudszone ca. 40 m. Der det blir bygging parallelt med eksisterende ledning ønsker Statnett en avstand på minst 20 meter mellom ytterfasene på ny og eksisterende ledning. Alternativ A er noe lengre enn B, og vil da medføre noe større totalt arealbeslag. Alternativ A medfører i større grad samling av inngrep enn alternativ B.

5.2 Bebyggelse og bomiljø

Alternativ A går i gjennom utmarksområder regulert til landbruk, natur og friluft i kommuneplanen, og delvis langs E6. Nærmeste bebyggelse ligger på Sommervoll, ca. 250 meter unna ledningen, der E6 går mellom hus og ny ledning. Det er ingen nærliggende bebyggelse ved alternativ B.

300 og 420 kV-ledninger avgir hørbar knitrende støy. Støyen skyldes gnistutladninger på lineoverflaten, og omtales ofte som koronastøy. Støyen forsterkes i fuktig vær, regn og snø, eller når det er frost på faselinene, og høres hvis en oppholder seg nær ledningen. Koronastøy øker med økende spenning og er større for små linetverrsnitt enn for store.

Norge har ikke eget regelverk for støy fra kraftledninger. Statnett har som mål at støyen fra kraftledningene i fuktig vær ikke skal overskride 50 dB ved kanten av byggeforbudsbeltet. Dette er basert på internasjonale retningslinjer og krav som blant annet benyttes i Sverige og USA. Beregninger viser at støynivået for ny ledning ikke vil overskride 50 dB ved kanten av byggeforbudsbeltet.

5.3 Friluftsliv og rekreasjon

Alternativ A går i område nært lokale vegar, jernbane og E6. Området anses ikke å være viktig for friluftsliv eller rekreasjon. Alternativ B går over et skogsområde som antas marginalt viktigere for friluftsliv, men ikke i samme grad som tidligere omsøkt alternativ langs dagens 300 kV trasé over Steinfjellet.

5.4 Landskap og kulturminner

Alternativ A mellom Storlonet og Steinåmoen planlegges parallelt med eksisterende 300 kV ledninger som skal oppgraderes til 420 kV. De nye mastene vil bli noe kraftigere enn de eksisterende, med tre strømførende liner i hver fase (tripleks). I den parallelle ledningen er det to strømførende liner per fase (dupleks), mens ledningen over Steinfjellet, som skal rives, har kun én (simpleks). Parallellføring vil medføre økt visuell belastning for landskapet, men omsøkte endringer berører kun utmarksområder uten verdifulle landskapstyper. Nybyggingen vurderes totalt sett å medføre små konsekvenser for landskapet. Fylkeskommunen i Nord-Trøndelag har gjennomført befaringer langs dagens ledninger inn mot Namsskogan koblingsstasjon (alternativ A). Det ble ikke lokalisert fredede kulturminner i konflikt med planlagte tiltak. Det ble gjennom møter knyttet til konsesjonsprosessen i 2014 avklart at det ikke var behov for befaringer av sametinget. Fylkeskommunen har bekreftet at omsøkte endringer fra konsesjonsgitt alternativ ikke utløser behov for ytterligere befaringer. Se konsesjonssøknad av 2014 med vedlegg for data fra fornminneregisteret gjengitt sammen med ledningen og veier som planlegges brukt til anleggsarbeidet og senere drift og vedlikehold.

Figur 3: Eksempel på ledninger av type tripleks og dupleks med hhv. tre og to liner per fase.

For alternativ B vil det etableres en ny trasé ca. 500 meter øst for jernbanen. Dette medfører en spredning av inngrep sammenlignet med alternativ A, men en samling sammenlignet med dagens situasjon. Løsningen innebærer nytt ryddebelte i lia opp mot Steinfjellet. Denne vil bli godt synlig fra vegen og bebyggelsen på Sommervoll. Det er ikke gjort kulturminneundersøkelser i denne traséen, men det er ikke registrert noen automatisk fredede kulturminner i det nasjonale fornminneregisteret "Askeladden".

Når detaljerte planer for arbeidene foreligger, vil behovet for undersøkelser av nye traséer, maste-punkt og transportveier bli endelig avklart med kulturminnemyndighetene (fylkeskommunen og sametinget). Eventuelle nye funn kan gjøre det nødvendig å benytte alternative transportveier samt endre plassering av master.

5.5 Naturmangfold, plante- og dyreliv

5.5.1 Rødlisterarter og ansvarsarter

Ledningen går gjennom indre deler av Nord-Trøndelag, som er leveområde for de fire store rovdyrene. Området skiller seg ikke spesielt ut med tanke på verdi for de store rovdyrene. I anleggsfasen vil etablerte vegar bli benyttet, og naturmiljøet forventes å bli svært lite påvirket.

5.5.2 Særlig verdifulle naturområder

Ved Storlonet, der eksisterende 300 kV Namsskogan – Sandådalen krysser jernbanen er det registrert et frodig område omkring en stor kroksjø med tilknytning til Namsen. Alternativ A vil her bli bygget parallelt med dagens ledning. Det vil bli etablert tre mastepunkt i dette området.

5.5.3 Hjortevilt, skogsfugl og annet vilt.

Alternativ A er omsøkt som parallellføring med eksisterende kraftledning hele strekningen. Dette gir en samling av inngrep og forventes å begrense virkningen av ny ledning med tanke på fugl og dyreliv. Da det må ryddes skog i ca. 40 meters bredde langs ledningen. Dagens ryddebelte fordobles derfor ved oppføring av ny ledning. Vegetasjonsrydding brukes i dag som et virkemiddel til å redusere påkjørsel av vilt omkring veg og jernbane, grunnet bedre sikt. Ytterkanten av ryddebeltet kan likevel inneha gode beitemuligheter for elg og hjortevilt, og derfor tiltrekke beitende dyr. Det kan derfor vurderes snauhogst i områdene omkring veg og jernbane, mens busker og små trær kan beholdes for å gjøre kraftgaten mer attraktiv som beiteområde lenger opp i lia.

I alternativ B vil det etableres en ny 6,4 km lang trasé i terreng der det ikke er infrastruktur i dag i et område med både elg og skogsfugl. Denne spredningen av inngrep kan derfor antas å medføre økt sannsynlighet for fuglekollisjoner. Det viktigste avbøtende tiltaket vil være å unngå forstyrrelser i de viktigste områdene for vilt i sårbare perioder, slik som spillperioden om våren. Dette vil bli en del av detaljplanleggingen av tiltaket.

5.6 Verneområder

Omsøkte tiltak påvirker ingen vernede eller verneverdige områder, ei heller vernede vassdrag. Når dagens ledning over Steinfjellet rives, medfører dette en økning i inngrepsfrie områder (INON). Økningen blir noe større for primært omsøkt alternativ, som går parallelt med eksisterende infrastruktur. Alternativ A vil gi en økning i inngrepsfrie områder omtrent tilsvarende alternativet med ledning langs jernbanen, ettersom det er jernbanen som er det østligste inngrepet i området. Fjerning av eksisterende ledning vil medføre en forskyvning av INON sone 2 (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep) mot vest, og en økning i INON sone 1 (3-5 km fra tyngre tekniske inngrep) på ca. 19 km². Villmarkspregede områder vil også øke, men det nøyaktige omfanget av økningen bestemmes av grenser mot tyngre tekniske inngrep på motsatt side av sonen. Alternativ B vil gi omtrent 16 km² økning i INON sone 1.

5.7 Reindrift

Begge omsøkte alternativ medfører at fjellområdet mellom Nerfjellet og Sandådalen frigis for tung infrastruktur. Dette området er viktig for Tjåehkere Sijte (Østre Namdal reinbeitedistrikt). Begge omsøkte alternativ anses av Statnett å ha mindre konflikt med reindriftsinteressene i området. Berørt området vest for Namsen inngår i Åarjel Njaarke (Vestre Namdal reinbeitedistrikt). Ledningen vil bli bygget mellom eksisterende ledning og vei, og vil dermed, etter Statnetts syn, i realiteten ikke innskrenke distriktets beiteområder.

5.8 Andre naturressurser

Omsøkte traséer går i hovedsak i utmarksområder. Med unntak av ett mastefeste på Storlonet i alternativ A berøres ikke jordbruksareal. Noe skog av middels og god bonitet må hogges. Det må trolig ryddes noe i adkomstveier før anleggsstart.

Ledningen vil gå i nedbørfeltet til Namsenvassdraget og dets sideelver. I forbindelse med anleggsarbeidet vil det iverksettes beredskap for håndtering av utslipp med oljeabsorberende materiale og oppsamling.

5.9 Avbøtende tiltak

Det henvises til konsesjonssøknad av januar 2014 for informasjon om vurderte avbøtende tiltak.

5.10 Miljø, transport og anleggsplan

Statnett vil utarbeide en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) før anleggsstart, og det er stilt krav om at denne må godkjennes av NVE. Her beskrives det hvordan anleggsvirksomhet, transport og etablering av riggområder skal foregå på et vis som begrenser skade i terreng og forstyrrelser for biologisk mangfold og friluftsliv. Planene vil være styrende både ved bygging av ny ledning og senere

drift, samt ved sanering av eksisterende 300 kV ledning der det er aktuelt. Planen vil bli utarbeidet og behandlet i henhold til vilkår i konsesjon og eventuelle retningslinjer/veileder fra NVE. Eierne av veier og riggområder vil før anleggsstart bli kontaktet for avtale om nødvendig oppgradering, bruk, og for avklaring av erstatning for slitasje og skade som påføres veiene eller riggplassene.

6 Offentlige og private tiltak

Tilleggssøknaden innebærer ingen endringer ovenfor offentlig og private tiltak.

7 Innvirkning på private interesser

7.1 Erstatningsprinsipper

Erstatninger vil bli utbetalt som en engangserstatning, og skal i utgangspunktet tilsvare det varige økonomiske tapet som eiendommer påføres ved utbygging. I traséen beholder grunneier eiendomsretten, men det erverves rett til å bygge, drive og oppgradere ledningen. Før eller i løpet av anleggsperioden gir Statnett tilbud til grunneierne om erstatning for eventuelle tap og ulemper som tiltaket innebærer. Blir man enige om en avtale vil denne bli tinglyst og erstatninger utbetales umiddelbart. Om man ikke kommer til enighet, går saken til rettslig skjønn.

Søknaden vil bli kunngjort og lagt ut til offentlig høring av NVE. Statnett vil dessuten tilskrive alle kjente berørte grunneiere. Det er utarbeidet en oversikt over grunneiere og eiendommer som vil bli berørt av planlagt spenningsoppgradering, se vedlegg 1. Oversikten omfatter de som blir direkte berørt og eiendommer ut til ca. 100 m fra ledningens senterline og 30 m fra planlagt brukt vei eller slepe i utmark. Opplysningene er hentet fra økonomisk kartverk og eiendomsregisteret. Det tas forbehold feil og mangler i grunneierlisten, og at oversikten over transportveier er foreløpig. Statnett ber om at feil og mangler meldes til prosjektet. Kontaktinformasjon er gitt i forordet.

7.2 Om rettigheter til dekning av juridisk og teknisk bistand

Statnett vil ta initiativ til å oppnå minnelige avtaler med alle berørte grunn- og rettighetshavere. De som har krav på status som ekspropriert ved et ekspropriasjonsskjønn, dvs. at de vil være part i en eventuell skjønnssak, har iht. til oreigningsloven § 15 annet ledd, rett til å få dekket utgifter som er nødvendig for å ivareta sine interesser i ekspropriasjonssaken. Hva som er nødvendige utgifter vil bli vurdert ut fra ekspropriasjonssakens art, vanskelighetsgrad og omfang. Rimelige utgifter til juridisk og teknisk bistand vil normalt bli akseptert. Statnett vil likevel gjøre oppmerksom på at prinsippet i skjønnsprosessloven § 54 annet ledd vil bli lagt til grunn i hele prosessen. Bestemmelsen lyder:

"Ved avgjørelsen av spørsmålet om utgiftene har vært nødvendige, skal retten blant annet ha for øye at de saksøkte til varetakelse av likeartede interesser som ikke står i strid, bør nytte samme juridiske og tekniske bistand."

Det forutsettes at de som blir part i en eventuell skjønnssak skal benytte samme juridiske og tekniske bistand, dersom interessene er likeartede og ikke står i strid. Det bes om at de som mener å ha behov for juridisk og teknisk bistand i forbindelse med mulig ekspropriasjon kontakter Statnett, som vil videreformidle kontaktinformasjon til de som bistår i sakens anledning. Utgifter til juridisk og teknisk bistand må spesifiseres med oppdragsbekreftelse og timelister, slik at Statnett kan vurdere rimeligheten av kravet før honorering vil finne sted. Tvist om nødvendigheten eller omfanget av bistand, kan iht. til oreigningsloven bringes inn for Justisdepartementet jfr kgl. res. 27. juni 1997.

7.3 Tillatelser til adkomst i og langs ledningstraséen

I planleggingsfasen gir oreigningsloven § 4 rett til adkomst for "mæling, utstikking og anna etterrøking til bruk for eit påtenkt oreigningsinngrep." Statnett vil varsle grunneiere og rettighetshavere før slik aktivitet igangsettes. I bygge- og driftsfasen vil enten minnelige avtaler, tillatelse til forhåndstiltredelse eller ekspropriasjonsskjønn gi tillatelse til atkomst til ledningstraséen. Der eksisterende rettigheter ikke er dekkende, vil tillatelse til bruk av private veier søkes oppnådd gjennom forhandlinger med eierne. Statnetts søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse omfatter også transportrettigheter, dersom minnelige avtaler ikke oppnås. Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4 første ledd bokstav e, gir Statnett tillatelse til motorferdsel i utmark i forbindelse med bygging og drift av ledningsanlegg. Det er derfor ikke nødvendig med andre tillatelser til motorferdsel enn grunneiers samtykke.

8 Referanser

1. Konesjonssøknad Nedre Røssåga - Namsos og Namsskogan - Kolsvik. Januar 2014.
2. Nedre Røssåga - Namsos og Namsskogan - Kolsvik - Nytt traséalternativ på Namsskogan. Mai 2014.
3. Anleggskonesjon Nedre Røssåga – Namsos og og Namsskogan - Kolsvik. 23. september 2014
4. LOV 1990-06-29 nr. 50. Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven).
5. LOV 1959-10-23-3.Lov om oreigning av fast eiendom (oreigningslova).
6. LOV 1978-06-09 nr. 50. Lov om kulturminner (kulturminneloven).
7. LOV 1977-06-10-82. Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag.
8. LOV 2009-06-19 nr. 100. Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven).
9. LOV 2008-06-27-71. Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven).
10. FOR 2005-12-20 nr. 1626. Forskrift om elektriske forsyningsanlegg.
11. FOR-2014-12-19 nr. 1758. Forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover.
12. FOR-2014-07-15 nr. 980. Forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder.
13. Brev fra NVE til Statnett datert 19.7.2013, NVE ref. 201203690-3.
14. Risk assessment of crossing between power line and railway track - with respect to personal safety. J. Høglund and C. Ahlholm. STRI report R15-1098, 28. April 2015.
15. Induction on railway circuits in parallel with 420 kV power line. C. Ahlholm and J. Høglund. STRI report R14-1047, 20. January 2015.
16. Kryssing av Nordlandsbanen på Namsskogan. Brev fra Statnett til Jernbaneverket, 4. mai 2015. Statnett dokid 2104651.

Vedlegg: Berørte grunneiere og rettighetshavere.

Navn	Adresse	Poststed
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7801 Namsos
Gjersvik Kai Roger	Sandåmoveien 56	7890 Namsskogan
Jernbaneverket	Postboks 4350	2308 Hamar
Myrvold Hans Olav	Nyrudveien 163	7890 Namsskogan
Sklett Kari Anne	Kleist Geddes vei 529	7890 Namsskogan
Statens vegvesen	Postboks 8142 Dep	0033 Oslo
Namdal bruk AS		7892 Trones
Håpnas Ole Ander	Kleist Geddes vei 863	7890 Namsskogan
Vie Anne Lise	Valhallaveien 13	1412 Sofiemyr
Bjørgum Else Johanne	Kleist Geddes vei 1269	7890 Namsskogan
Aune Øystein Bjørnar		7890 Namsskogan
Namsskogan fjellstyre		7890 Namsskogan
Namsskogan kommune		7890 Namsskogan
Tjåhkere sitje	Algot Jåma	7898 Limingen
Tjåhkere sitje	Anta Jåma	7893 Skorovatn
Åarjel njaarke	Samuel Petter Anti	7892 Trones
Åarjel njaarke	Lars Toven	7977 Høylandet

